

Basal utredning vid Blåsdysfunktion

Det viktigt att alla med blåsdysfunktion blir erbjudna en basal utredning, oavsett ålder och kön, där det ingår att identifiera bakomliggande orsaker och utesluta medicinska skäl.

Omvårdnadsansvarig sjuksköterska, som är utsedd av verksamhetschef att utreda och förskriva inkontinenshjälpmedel i verksamheten, är ansvarig för att alla som bedömts ha risk för blåsdysfunktion erbjuds en basal utredning.

I en basal utredning ingår vanligen;

Anamnesen, en subjektiv metod där den enskilde själv får beskriva sina symtom och problem. Samtalet är också ett bra tillfälle till observation av den enskilde.

Status, en nulägesrapport med kartläggning av bl.a. den enskildes blåstömningsmönster och annat som kan påverka blåsfunktionen.

I status kan även ingå:

- Urinmätning, ger information om dygnsvolym urin, antal blåstömningar, största/minsta volym, medelvolym, urinvolyms fördelning mellan dag och natt och eventuell förekomst av urinläckage.
- Läckagemätning, objektiviserar mängden urin som patienten läcker. Mätningen används i utredningssyfte och vid utprovning och utvärdering av inkontinenshjälpmedel.
- Dryckesmätning, ger information hur mycket den enskilde dricker per dygn. Viktiga parametrar är dygns mängd vätska, fördelning dag/natt samt typ av vätska. (Kan utföras parallellt med urinmätning eller läckagemätning).
- Residualurin, mätning av residualurin, är ett mått på blåstömningsförmågan. Undersökningen utförs med blåsscanner efter att den enskilde tömt blåsan i lugn och ro. Undersökningen kan behöva upprepas och det är viktigt att den som utför undersökningen har kunskap om metoden.
- Avföringslista, ger information om hur tarmen fungerar. En fylld tarm som trycker på urinblåsan och kan orsaka ofrivilligt urinläckage.
- Urinprov, enligt lokalt vårdprogram.

Alla moment behöver eller kan inte alltid ingå. Utredningens omfattning avgörs av den enskilde personen tillsammans med ansvarig sjuksköterska. I bedömningen ingår även att besluta om läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal behöver konsulteras.

Använd "Checklista utredning och behandling" för den basala utredningen.

Referenser

Abrams,P, Cardozo, L, Wagg, A, Wein, A. (red) Incontinence 6th Edition (2017). ICI-ICS. International Continence Society, Bristol UK, ISBN: 978-0956960733.

Asimakopoulos, AD, Nunzio, CD och Kocjancic, E. 2014. Measurement of Post-Void Residual Urine. Neurourol Urodyn. 2016 Jan;35(1):55-7. doi: 10.1002/nau.22671.

Hellström, AL och Lindehall, B. (red.). 2019. Uro- tarmterapi. Lund. Studentlitteratur.

Hälso- och sjukvårdslag: (SFS 2017:30).

Patientlag: (SFS 2014:821).

SBU, Statens beredning för medicinsk utvärdering. 2013. Behandling av urininkontinens hos äldre och sköra äldre. Rapport nr 219. Stockholm. SBU.

